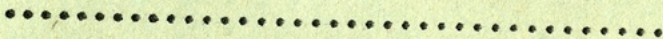

Zerutis

30

- as

■■■■■■■■■■

Sonetai

1948.IX.- 1951.II.

1850

.....

.....

.....

1.

.....

2.

.....

3.

.....

4.

Daug veidų puikumo neregėto
 Aš mačiau kelionėj savoje,
 Bet ilgėjos vieniša svaja
 Iš visų tik vieno, man žadėto,
 Nes kada blaškiaus, skaudžiai paklydęs
 Savo aukso metų vidury,
 Laukiau tos švelnios sesers, kuri
 Paklydimą ir vienatvę gydys,
 Laukiau tos, kuri mane lydėtų
 Skaudų kelią, kol pradės iš lėto
 Ieškantiems tiesos švytėt aušra,
 Žadanti mums spindulį Dievybės,
 Kad mūs dienos, Jos šviesoje sužibę,
 Degtų Jai vienai auka tyra.

5.

Kai pradėjo skriet ties begalybė
Bundančios minties jauni sparnai,
Aš ėmiau skausmingai ir liūdnai
Žvelgt į savo buitį siauraribę,

Amžinoj Visatoj tokią menką,
Drebančią prie nebūties angos,
Jog svarsčiau: gal baigt ją, jei jėgos
Man jos ribai peržengt neužtenka?

Ir iš keršto sviedęs iššaukimą
Tam, kurs nulėmė žmogaus likimą,
Aš rymoju liūdnas po skliautu.

Saulė, žvaigždės, muzika ir gėlės
Vien tik skausmą ir aitrumą kėlė
Nelaimingai sergančiam maištu.

6.

Taip jaunystėj bemaištaujuant, darės
Man ši vargo žemė nemeili.
Tai ėmiau stebėt ją iš toli,
It krištolo bokštan užsidaręs.

Krypo žvilgsnis tartum stiklas šaltas,
Kur ant sniego kraujas it žiedai,
Kur stovylių marmuro veidai,
Jūros žydros ir jų putos baltos...

Ir surinkęs savo bokštan viską,
Kas tik sniegu ir krištolu tviska,
Auksu ir brangiaisiais akmenais,

Liūdnas jais puošiaus ir baisiai vienas
Ir iš skausmo ankšto bokšto sienas
Tartum paukštis kruvinau sparnais.

7.

Tartum vyną iš auksuoto rago,
Saldų syvą žemės išminties
Gėriau, bet jutau: gelmėj širdies
Dar didesnis troškulys man dega.

Užmarštin gilion geidžiau nupulti,
Kad tik gėstų troškulys anas:
Gėriau lūpų raudonų liepsnas,
Gėriau svaigią žemės vaisių sulti.

Bet manęs, ak, niekas nepagirdė,
Tik tulžim išdegino man širdį
Viskas, ką ištroškęs ragavau,

Nes aš lašo Jo tiesos nektaro,
Kurs laimingą, tyrą širdį daro,
Sau taurėn imiesęs nebuvau.

8.

Mano dienos nebūtin pasvirę.
Aš keliąju rudenio taku.
Ir gryniausio aukso vainiku
Mano kaktą puošia lapai mirę.

Gera grožių rudenio man svaigti
Vario soduos ir šiluos liūdnuos,
Kai aš žiedą mirštanti skynuos,
Bemastydams apie didžią baigti,

Nes kadaisė prakeiksmas, Jam sviestas,
Krito man, ir taip skaudžiai paliestas
Aš tapau bekraštės vienumos,

Jog vien trokštu rudeniu svaigintis,
Nevaisingas jo žiedais dabintis
Ir vienatvėj laukt piktos žiemos.

9.

Bet kai vėtroj savo skaudų skundą
Ima šaukti man giria nuoga,
Mano sieloje nauja jėga
Pro liūdnumą rudenio prabunda.

Rods, lyg didį atgimimo gandą
Aš girdėčiau skambant pro ūkus.
Kyla lėkti ilgesys lakus...
Bet paklysta ir kelių neranda,

Nes, suklupęs nebūties šešėly,
Metų metais savo aistrią sielą
Vien tamsia nelaime maitinau

Ir, kai trokštu, vydams aukso viltį,
Su šviesos Dievu vienybėn kilti,
Iš tamsos kelių aš nežinau.

10.

Tu sakai: Kai nuo aušros skaistumo
Nubundu su švintančia diena,
Mano siela, spindulių pilna,
Jaučia Dievui maldą dėkingumo.

Aš žinau: esu Jame panirus,
Ir sruvena Jo galia many.
Lyg upelio vandenys grynį,
Rieda dienos man laimingos, tyros.

Vai, ateik pas šią laimingą srovę,
Kurs, savy sugriovęs Jo šventovę,
Sielvarte kas rytmetį kelies,

Jos tyrumą šventąjį pajauski
Ir joj tamsų veidą nusiprauski, -
Tai tau vyzdžius Jo šviesa palies.

11.

Vienumoj dažnai maščiau per naktį
Ir žvelgiau į tolimas žvaigždes,
Lyg į rašto dieviško raidės,
Į Jį kelią geisdamas atsekti.

Ir ugdžiau širdy žvaigždėtą viltį,
Kad prieisiu Jo tiesos versmės
Ir rengiaus į tolimas žemes,
Ėmęs lazdą piligrimo, kilti.

Bet tada ties likimu manuoju
Kryžkelėj tamsioj šviesi sustojai.
Aš jutau: tu sielos skaistumu

Iš tamsos į Jį man kelią šviesi,
Ir tariau: -Tai eikime ten dviese.
Leisk, tą mažą ranką aš imu.

12.

Iš liūdnumo tau galva nusviro,
Į mane sužiūrai neramiai,
Nes šešėli juodą just ėmei,
Krentanti ant tavo veido tyro.

Taip! Nebūčiau aš ir pats žinojęs,
Kaip išaugus siela man kreivai,
Kokie kraupūs ir juodi urvai,
Kokios šaltos prarajos ten žiojas.

Bet manin šviesa tavoji krito,
Ir nuo jos lyg nuo aušros nušvito,
Ką lig šiolei slėpė tamsuma.

Ir mes žvelgėm tylūs ir išbalę,
Nes supratom, kokią skaudžią dalią
Mum dar žada toji klaikuma.

13.

Mano sielą žudė jau tiek metų
Nebūties speigai ir tamsoma,
Ir širdis, lėtai apmirdama,
Taip prie šalčio ir tamsos priprato,

Jog nustojo ir kentėt ir jausti,
Tapdama, lyg negyvi kalnai,
Kuriuos piktas speigas amžinai
Nejautriais, rūščiais ledais sukaustė.

Bet, kai, mano tamsumai pažeidus
Jautrią širdį, tau srauniai per veidus
Ėmė plūsti ašaros sriautu,

Pajutau, jog rūstųjį ledyną
Karštas sriautas pamažu tirpina,
Bunda skausmas kapuose ledu.

14.

Skaidriame ir vėsiame šaltiny
Savo juodą veidą aš prausiau
Ir regėjau, kaip kas kart tamsiau
Sudrumsčiu jo sriautą krištolini.

Ir skaudėjo man gelmėj krūtinės,
Kad krištolas niaukias drumzlinai,
Ir žiūrėjo į mane liūdnai
Kadais dangų atmušęs šaltinis.

Ir masčiau, kančios giliai sugeltas:
Vai, kada taps mano veidas baltas,
Grynojo šaltinio nebedrums,

Ir tavoj šviesioj, skaisčioj pakrantėj,
Meilės džiaugsmo nuolatinėj šventėj
Bus taip tyra, bus taip gera mums.

15.

Tu sakai: Kol baigsim kelią kartų,
 Kol įveiksime tamsą ir ledus,
 Man sūriųjų ašarų sriautus
 Liet iš skausmo reiks dar daugel kartų.

Bet teplūsta ašaros man veidu,
 Tenesenka jų versmė gaivi,
 Kad tik mano sielvartas tavy
 Atsilieptų gyvu skausmo aidu,

Nes mus gali tik kančia prikelti,
 Tik per kančią tamsuma baigs balti
 Ir ledynai tirpt šaltoj širdy,

Ir, tik kančią karčiąją iškentę,
 Švėsime saulėj atpirkimo šventę
 Ir negriš mums praeitis skaudi.

16.

Jei aš būčiau toks skaidrus ir grynas,
 Lyg padangių žydruma skaisti,
 Aš turėčiau visada širdy
 Dieną saulę, o nakčia žvaigždynus.

Jei aš būčiau toks skaidrus ir grynas,
 Lyg tos rasos rytmečio vesoj,
 Tai žerėtų Jo šventoj šviesoj
 Siela, džiaugsmą tobulą pažinus,

Nes nedrumstų jos jau joks švėslis,-
 Vien tik saulė, giedruma ir melis,
 Vien tik žemės spindesys svaigus

Skelbtų gaustų man Jo šviesią valią,
 Ir kas dieną savo laimės kelią
 Aš keliaučiau nuostabiai džiugus.

17.

Kada meilė ir viltis man švyti,
Liepk, ką nori, - aš tvirtai žadu
Taip ant lūpų su tavu vardu
Net sunkiausią žygi įvykdyti.

Liepk rast kelią man į šviesią pili,
Spindinčią už prarajų juodu, -
Nors reikia eiti ašmenim kardų,
Ryšiuos peržengt aš jų tamsų gyli.

Liepk kovoti. Liepk pyktybės žaltį
Man nukaut, o už kiekvieną kaltę
Pereiti skaudžias liepsnų sroves,

Kad, sunkiausiais bandymais ištirtas,
Būčiau visada skaistus ir tvirtas,
Vertas tavo meilės ir tavęs.

18.

Kai, netekęs jau su Juo vienybės,
Tu gyvensi josios ilgesy,
Jausdams, kad taip vienišas esi,
Tartum lašas krist gelmėn pakibęs,

Kada, žaisdams įstatą Jo šventą,
Įrašytą širdyje giliai,
Veltui tu kovosi atkakliai,
Trokšdamas pasiekti šviesų krantą,

Kai kovoj beviltėj neištversiš
Ir, apsvaigti geisdams, godžiai gersi
Nuodinguosius nuodėmės garus,

Savo buitį neši kaip nelaimę,
Kęsdams šurpą, sopulį ir baimę,
Ir sakysi: Jis yra žiaurus.

19.

Bet jeigu vienybėj nuolatinėj
Tu su Juo gyvensi visados,
Jei gaivioji pajauta maldos
Neužges tavoj jautrioj krūtinėj,
Jei Jo meilė, Jo tiesa ir gėris
Švies kaip saulės tau dienų bėgsme,
Jei ties Jojo amžina versme
Tu jausies ramus ir atsigėręs,
Šitos žemės kloniai tau po koju
Vėl panašūs rodysis į rojų,
Tragiškai prarastąjį kadais,
Ir džiugus tu tarsi, jog pažįsti
Tikrą Jo žadėtą karalystę
Čia, šioj žemėj, nužertoj žiedais.

20.

Nors kaip paukštis aplink Jį tu ratą
Skriesi savo protu išdidžiu
Ir, sparnais pakilęs virš žvaigždžių,
Iš matuosi erdviąją Visatą,
Bus tau Jis toks tolimas be galo,
Bus lyg miręs Jis tavoj širdy,
Ir vis kaustys ją žiema gūdi,
Sniegas, speigas ir ledai kristalo,
Kol, per ugnį atgailos išėjęs,
Tapsi tyras, kaip tave Kūrėjas
Leido žemės rojun. Tik tada,
Sutirpinę ledą vakarykštį,
Ims širdy džiugiom versmėm tau trykšti
Jo malonė, meilė ir malda.

21.

Tas paveikslas, į kuri sudėjus
Visą sielą nuo mažens buvai,
Lyg iš stiklo dūžo taip lengvai,
Minčiai bundančiai ją palytėjus.

Ir tu raudi: ką jėgų aš melsiu
Po sunkią gyvenimo našta
Ir į ką, palaimos ištikta,
Aš su padėka rankas iškelsiu?

Bet neverki to, kas atgyveno.
Mes paveikslą naują vietoj seno
Susikursim. Jis tikresnis bus.

Tik kol vaizdą tą, naujai apmestą,
Baigsim aust, lai tau širdy negęsta
Tas maldos skaidrumas įstabus.

22.

Kada žvaigždės, auksu sužėrėję,
Ima degt ant apvalių skliautų,
Jas aukštai, viršum galvos juntų,
Kaip karūną, duotą mum Kūrėjo.

Ir pernakt, kai atsimmušę žėri
Jos man sieloj ugnimi skaidria,
Lyg kalnų ramiajam ežere,
Aš juntų krūtinėj šventą gėrį,

Nes žinau: tai Jo galia jos žydi,
Ruimą tamsų, begalinį, didį
Perverdamos spinduliu skaisčiu,

Ir kai ima visos degt, sukrite
Man į akį silpną ir mažytę,
Dievą sieloj ir erdvėj jaučiu.

23.

Bet seniau, kai degė mėnuo vario
Ir žerėjo žvaigždės sidabru,
Rodės man, kad nuo skliautų žydrų
Krenta šiurpas ir taip širdį veria.

Klaidžiojau šešėlius mėnesienos,
Vejamas tos šiurpumos keistos,
Ties gelmėm erdvė, klaidiai aukštos,
Pasijutęs toks be galo vienas.

Ak, dėl to erdvių skais tieji toliai
Ir žvaigždžių šaltos ugnies karoliai
Švietė vien šiurpu ir klaiduma,
Kad širdis, prieš Jį maištan pakilus,
Nuo pasaulio ir nuo Jo atskilus,
Blaskės toj vienatvėj *atpama*.

24.

Erdvės žydros. Erdvės žiburiuotos.
Vakaras ir šiltas ir jaukus.
Švelnios miglos sklaistos po laukus.
Matos mėnuo pro rugių akuotus.

Žvelgiam tylūs į bedugnį aukštį,
Į gelmes, tokias skaisčias, blavias,
Ir paleidžiam skristi į erdves
Savo ilgesį, kaip šviesų paukštį.

Ir sparnais lengvais ir sidabriniais
Lekia, lekia jis gelmėm žydrynės,
Kol paklysta tarp žvaigždžių ūkų,

Ir, neperlėkęs erdvės bekraštės,
Vėl į jaukią žemę susimastęs
Grižta Paukščių spindinčiu Taku.

25.

Gera žemėj

Gera žemėj. Mes prie jos krūtinės
Visada priglūde artimai.
Ger^a žemėj. Žemė mūs namai,
O padangtė jų-dangaus žydrinės.

Gera žemėj. Kai jos kelią kuklų
Miname su meile ir džiaugsmu,
Prasivėrę mum lig gilūmų,
Šviečia erdvės, kupinos stebuklų,

Kad nuo šito siauro žemės tako
Vis matytum, kaip žvaigždynai teka
Ir kaip saulė keliasi rytais

Ir, žėruojant ugniai jų slaptinai,
Tu ant kelių pultumei maldingai
Po žydrais Jo šventnamio sklāutais.

26.

Meilė kaip dūmelis išsisklaido,
Jei ji sapnas iš lengvų jausmų,
Ir prie šalto židinio namų
Lieka braukti ašaras nuo veido.

Tu laimėsi tikrą meilę vyro,
Jei tu trokši Dievo ir tiesos,
Jei širdy, pilnoj šventos šviesos,
Tu ilgėsis vaiko juoko tyro,

Nes, jei Dievo ir širdies skaidrumo
Trokšite abu, jūs meilės rūmo
Židiny vis degs šviesi liepsna,

Ir visad jūs jausit džiaugsmo šventę
Ir sakysit: nuostabu gyventi!
Ir tikėsit: meilė amžina.

27.

.....

28.

Jei be laiko man tavęs gedėti
Savo amžiuoj kada lemta bus,
Tavęs nešt neduočiau į kapus,
Liepčiau kūną į liepsnas idėti,
Kad galėčiau pelenus brangiuosius
Sau turėti urnoj amžinai,
Kad dar kartais veidas ir delnai
Prisiglaustų kiek sušildyt juosius.

Ir lig galo su skaudžia ramybe
Puoščiau aš tą liūdną brangenybę
Rožem, kurios žydi raudonai,

Kad tai būtų ženklas nuolatinis,
Jog ugnis, kurią gelmėj krūtinės
Man ikūrež, dega amžinai.

29.

Mes nežinom, ar teks baigt šią dieną,
Nes gyvenam kruvinoj grėsmėj,
O norėtus meilėj ir dermėj
Ilgą amžių eiti kelią vieną,

Viskuo dži^ugtis ir dalintis dviесе,
Iš jaunatvės darbo ir dainų
Ir senatvės silpstančių dienų
Austi juostą ilgą, margą, šviesią,

O tamsiajai mirčiai jau sustojus
Ties senelių nameliu šviesiuoju
Ir į langą beldžiantis pirštu,
Melst ją, kad gale audimo margo,
Lyg vaikus, kurie perdien pavargo,
Užmigdytų mus abu kartu.

30.

Bet jei pirma skirsimės kurs vienas,
Kai senatvė dilt baigs lyg delčia,
Man lai tektų ta liūdna kančia
Savo pirštais tau užmerkt blakstienas,
Kad lig galo jaustum globą švelnią
Rankų, amžinai ištikimų,
Kol paliksi namą mūs džiaugsmų,
Kol atgulsi ten į duobę kalne,
Man lai tektų anta kap o krašto
Verkti draugo, amžinai prarasto,
Skundžiantis senelio vienatve,
Ir, sudėjus tik tą šviesią dainą,
Kaip tie metai, kaip jie greitai eina,
Greitai, greitai gultis pas tave.

31.

Tu sakai: Kai teko vaiko metuos
Žaist vienmečių krykščiančiam būry,
Aš jutaus tarp jų perdaug jautri,
Greit nuo būrio bėgt buvau papratus.

Mėgau pasakas, dainas ir lėles
Ir su jom po sodą ir laukus
Klaidžiojau, o jausmas nejaukus,
O vienatvė mažą širdį gėlė.

Vai, kodėl ant to vienatvės tako
Man mažai tavęs sutikt neteko?
Būčiau aš pažinus iš akių

Broli tą, kuriam į mielus delnus
Glaust galėčiau aš veidelį švelnų
Vakarais anų dienų nykių.

32.

.....

33.

Iš namų, vos vakaro sulaukus,
Pas mane laukuosna bėgai tu,
Kai padangėj ant žydrų skliautų
Matės plonas sidabrinis plaukas.

Augdamas į pilnatį mėnulį,
Jis vis švietė mum kasnakt dulsvai.
Tu prieš jį sau plaukus šukavai,
Lyg prieš vario veidrodi didžiulį,
Kol į plauką jis ir vėl sudilo
Ir tą rytą, į viršūnes šilo
Įsipynęs, dingo visiškai,

Bet žvaigždynai, vakare išryškę,
Man tave-sidabro peteliškę-
Nušvietė vėl atskubant laukais.

34.

Jeif aš būčiau viešpats okeano,
Jeigu lobiai, jo dugne skendi:
Gelsvas auksas, gintarai rudi,
Perlai ir koralai būtų mano,

Jais išgrįščiau tau kiekvieną taką,
Kur tik mažą pėdą dėt turi,-
Lai, prieš saulę ir žvaigždes žėri,
Tau kas žingenis, kaip myliu, jie sako.

Bet tie klodai lobių okeano,
Tie koralai, perlai-jie ne mano,
Ne karalius, vargšas tik esu,

Tai nors tai man leisk, o mylimoji,
Tau padėti visada po kojų,
Kas tik mano sieloj bus šviesu.

35.

.....

36.

.....

37.

Lyg toj pasakoj taip visą laiką
Maro užpultąją šalimi
Pro mirties pavojus eidami,
Jaučiam ryžtą iškentėt ši klaiką.

Tik gal greit mūs pasakai bus galas,
 Ir mus veš kraujuotu vežimu,
 Kur ant gatvės, dusdamas džiaugsmu,
 Aplink kūnus šoks ir klyks vandalas?

Tik gal greit jau sielvarte tremtinės
 Mūsų meilės ir brangios tėvynės
 Verksi ten prie ežerų sūrių?

To nežinom. Bet vis einam smagūs,
 Nes tamsybėj nesiliauja degus
 Mūsų meilė švyturiu skaidriu.

38.

Aukštos eglės, snaigėmis apkrītę.
 Baltos skaros anta jų šakų.
 Tu žengi šiuo dideliu mišku,
 Lyg maža, vikrutė sniegenytė.

Šviesios bangos širdį man užplūsta.
 Aš džiaugsmingą nuostabą juntū:
 Kaip miškų gelmėj galėjai tu
 Rast mūs mažą paslaptinę būstą?

Juk pas mus nežino niekas kelio
 Be zylutės, kėkšto ir genelio,
 Juk žiema, visus takus čionai

Jau seniai apsnigus, mudu skiria.
 ...Ak, tik laimė, kad per baltą girią
 Randa kelią mudviejų sapnai.

39.

Žvelgėme pro savo urvo langą
Į laukus bebundančius anksti:
Jau žiemkenčių žaluma skaisti
Matėsi pro kiaurą sniego dangą.

Mąstėm: greitai pumpurai jau skeisis,
Ir ateis žydėjimas didus,
O ruduo už vasaros žiedus
Atsilygins kuo puikiausiais vaisiais.

Sakėm: su pavasariu atgimti,
Dirbt per vasar rudeni, nuimti
Aukso derlium svyrančius laukus

Jaučiame savy taip didžią galią,
Tik nežinom, ką atnešti gali
Mum audra, linguojanti laikus.

40.

Tegu krenta mum likimo kirčiai!
Nepabūkim šios baisios kovos
Ir tiesos ir Dievo vėliavos
Nepaleiskim ligi savo mirčiai.

Daugel brolių seserų jau krito,
Kad ji būtų amžinai skaisti.
Juos atminkim. Ir visad tvirti
Būkime, lyg tie kalnai granito.

Glauskime jos šilką prie krūtinės
Ir lig pat minutės paskutinės
Neškim ją siūbuojančia žeme

Ir žinokim, kad, kovoj mum kritus,
Ją paims ir neš lig galo kitas,
Kol iškils ji bokšte aukštame.

41.

Daug tau kraujo, Lietuva, tekėjo,
Daug, per amžius trypiama, kentei,
Bet ligšiol dar niekad nematei—
Taip kraupiai kerštingo pavergėjo.

Prieš jį veidu, kančioje pakeltu,
Kraujo putos plakama, ginies, —
Ginklo, nei kankinių, nei ugnies
Nepabunga atkaklumas baltų.

Silpsta kūnas, draskomas po dali,
Bet iš naujo vėl atkaklią valią
Įsitempus paslapčia kaupi,

Nes dar kartą teks kovon tau kilti
Ir upeliais kraujo apsipilti,
Kad pražūtų vergija kraupi.

42. Partizanams

Jūs žinojot, kad mirtis jums gresia,
Prieš vergiją nuožmią kildami,
Bet, būrys po būrio žudami,
Tęsiat kovą mirtiną ir drąsiai.

Tik padangės tėviškės paniūrę,
Tik nešvinta rytas po nakties.
Tik vis einat jūs sutikt mirties,
Jai akysna atkakliai sužiūrę,

Pasiryžę ginklo nepadėti
Ir gyvybės kaina apmokėti
Išdidumą rasės atkaklios,

Kad dar vienas karžygiškas mitas,
Jūs krauju lig galo išrašytas,
Ją gaivintų ateities keliuos.

43. Tremtiniams

Kur nuo ašarų, per amžius lietu,
Sūrūs tapo ežerai visi,
Tyrlaukiuos ir taigų ošesy
Raudat jūs po vergo jungu kietu.

Kenčiat smurtą, vargą neregėtą
Karalystėj bado ir speigų,
Kol, parpuolę po našta vergų,
Vieną kartą baigiat mirtį lėtą.

Kai jus ve.ltui kelia žiaurūs kirčiai,
Kai jau taigos ošia jūsų mirčiai,
Menate tėvynę dar tikrai,

Nors ir čia jau kraujo ligi kelių,
Nors ir čia nuo ašarų upelių
Greitai taps jau sūrūs ežerai.

44. Seserai

Tavo kapą man širdy reiks neštis,
Nors matyt neteks jo niekada.
Tremtiniai ji pylė su rauda
Ten, kur taigos užauja bekrastės.

Kam rūpės ji puošti ir taisyti?
Greit jo taigoj nė žymės nebus,-
Tie toli, kuriem jisai brangus,
Išblaškyti arba mūšiuos krite.

Lysvėse darželio išdraskyto
Tavo gėlės jau seniai nuvyto.
Nyksta ten takeliai trypiami...

Gali tulpės kada nors atželti,
Tik jau niekad negalės prikelti
Tavęs taigų vėtra nerami.

45.

.....

46.

Mūsų liko gal iš šimto vienas.
Bet kova vis tęsiasi atkakli.
Užtat turim būt savam kely
Šimtą kartų tvirtesni nei plienas,

Nes per vėtrą švilpiančio metalo,
Per marias nelaimių ir kančių
Mūsų rankos lig dienų skaisčių
Vėliavą kovos išnešt privalo.

Bet jei saulė dar nespės užšvisti,
Kol turės mūs paskutinis kristi,
Perverta metalo krūtinė,

Tai tęsėkim įžadą šį šventą:
Lai garbingai kovoje ji krenta
Paskutinio žūstančio delne.

47.

Kaip jūreivis, kai praryt grasina
Vėtroje jo laivą vandenai,
Bonką, užtaisytą aklinais,
Meta į bekraštį vandenyną:

Gal bent žinią vandenų plakimas
Kada nors išplaus ligi krantų, -
Taip ir aš, klaikios audros metu
Plaukdamas, kada nuožmus likimas.

Nesiliauja mirtimi man grasęs,
Šiuos žodžius vienan pluoštan surašęs,
Į neramų sukuri metu,

Kad, jei vėtroj man pražūti tektų,
Kruvina banga bent juos išplaktų
Lig šviesių naujos dienos krautų.

48.

Kai kovoj kelies tu į ataką
Ir, į priekį puldamas, žinai,
Kad gal tuoj, kliudytas mirtinai,
Amžinai pabaigsi savo taką,

Nepabūgęs grasančio metalo,
Tu pirmyn smelkiesi su aistra, -
Vienas geismas tau širdy tėra:
Priešais mirtį veržtis ligi galo,

Nes žinai: jei kas, įtempęs valią,
Nesvyruodams pereis šitą kelią,
Mūši tas net žudamas laimės,

O jei kas pabėgs neištęšėjęs,
Tas tikrai bus kovą pralaimėjęs
Ir paženklintas gėdos dėmės.

49.

Kai mus graso audroje užpilti
Šokantys piestu vandens kalnai
Ir gelmėj tarp jų lyg slibinai
Dugno klintys rodo žiaurią iltį,

Sakome: -Nebūsime nugalėti!
Perplauks valtis šias audrias marias!
Ir į tikslą pro uolas aštrias
Skrenda burės, vėtroj išsiplėtę

Kai nelaimės tarum tigrui puola,
Bet vis dūžta, kaip į kranto uolą
Kad sudūžta jūra puldama,

Mes jas paminam tvirtai, be baimės,
Ir mum tampa klaidos ir nelaimės
Būsima jam šuoliui atrama.

50.

Kai audroj giria virsūnėm tvojas,
Kai įtūžę medžiai liemenim
Plakasi, o žemė ties šaknim
Drebančiom ir pertemptom kilnojas,
Kai lyg tvanas žemėn liejas lietūs,
Kai liepsnoja skliautas įstabiai
Ir kai pušys, plyšdamos skambiai,
Puola, žaibui žėrinčiam palietus,-
Pasitempk, kad vėtra nepalenktų,
O jei žaibas pakely partrenktų,
Vėl pakilk ir vėl keliauk toliau,
Nes jei būsi atkaklus ir kietas,
Lyg iš plieno atstangaus nulietas,
Tu laimėsi kovą pagaliau.

51.

O audra, kuri, užpuolus girią,
Ažuolus rambius kvapu traiskai,
Ir virsūnėm išdidžiom miškai
Šlauko purvą, prieš tave nusvirę,
Saukdamas tave kovon mirtinėn,
Melsvame žėrėjime žaibų
Geležiniais pirštais įkimbu
Tau mirtim alsuojančion krūtinėn.

Žerk į veidą savo žaibo lietu,
Smok kamienais ažuolų gruoblėtų,
Sviedžiamų ant žemės nusiaubtos,-

Neatleisiu renkų atkakliųjų,
Kol krūtinėj, pl akęs griausmo kūjiu,
Tavo pulsas mušti nenustos.

52.

Aš mačiau, kaip vėtra paskandino
Laivą vidur marių neramių,
Ir keleiviai virš klaikių gelmių
Suposi platybėj vandenyno.

Vieni jų iš siaubo begalinio
Korėsi kitiem dar ant pečių
Ir į gelmę vandenų rūščių
Grimzdo, į aukas įsikabinę.

Bet kiti tvirtai prieš lemtį klaikią
Grūmės, kol, garbingai susitaikę,
Stichijos žiauriosios įveikti,
Grimzdo jūron išdidžiai, be baimės!
Lai laikais gigantiškos nelaimės
Bus jie nors šiais žodžiais pagerbti.

53.

Plakas mare raudonoji skraistė.
Visas kraštas alpsta nevilty.
Giltinė gi darbo įkaršty
Taip nuožmiai dar niekad nesišvaistė.

Viską metę, žmonės eitu, bėgtu
Kuo toliausia nuo grėsmės piktos.
Bet nėra šaly jau vietos tos,
Kur dvelkimas maro nepasiiektu.

Nieks nežino, ar sulauks rytojaus,
Nieks į darbą su džiaugsmu nestoja,
Negyvena nieks ateitimi,

Tik nelaimės prislėgti, pakrikę,
Tęsia buitį griūvančią ir nykią,
Iš dangaus stebuklo laukdami.

54.

Žvelk, koks pyktis veiduose jų matos,
Kaip jų lūpos viepiasi kreivai,
Kai jie šaukia: - Tiktai mes dievai
Šitos žemės ir erdvių Visatos!

Ir įsiutę iššūki Jam meta
Į padangių to lumas tylias
Ir prieš Jo didžiąsias taisykles
Perkurt žemę ir erdvynus keta.

Bet, lyg būtų demonai užbūrę,
Dūžta griūva viskas, ką jie kuria,
Ir skeveldros krenta anta jų.

Bet itūžę vėl rankas jie kelia
Savo keršto ir nelaimės kelią
Ženklinti griuvėsiais ir krauju.

55.

Debesys perkūnijų pritvinę.
Greitai vėtra siautėti pradės.
Jos klaiki mirties daina aidės
Žemėj ir erdvėj ir vandenyne.

Mūšių dūmai, saulę užgesinę,
Gedulu padryks viršum laukų,
Kur sukritę kruvinų aukų
Hekatombos skelbs rūsčiai šią žinią:

Per ilgai, į nebūtį pasvirus,
Žengė žemė per bevaisius tyrus,
Kol sustojo šiam mirties take,

Kad už kalnę, josios padaryta,
Ir už šviesų būsimąjį rytą
Sumokėtų šia auka klaikia.

56.

Kai rausvom strėlėm prapliupo rytas,
Aukso šauliui kylant virš žarų,
O naktis į kraštą vakarų
Leidos lėkt, lyg paukštis pabaidytas,

Kai artojai jūroj aukso javo
Įsibridę švaistės atkakliai
Ir kai pluoštais strėlės-spinduliai
Ant jų plieno dalgių švyturiavo,

Kai laukai nuo mosto jų parkniubo
Ir bematant vėl pakilt suskubo
Ir sustot eilėm aukštų gubų,-

Po mus žudžiusio pernakt likmo
Dieną darbo, džiaugsmo, atgimimo
Buvo sveikint mum taip nuostabu.

64

T U R I N Y S

1. Tu sakai: Esu gėlė skaistuołė	3
2. Tu buvai dar vos tik	3
3. Buvo pievos, tartum plačios upės	3
4. Daug veidų puikumo neregėto	3
5. Kai pradėjo skriet ties begalybe	4
6. Taip jaunystėj bemaištaujant, darės	4
7. Tartum vyną iš auksuoto rago	5
8. Mano dieno - s nebūtin pasvirę	5
9. Bet kai vėtroj savo skaudų skundą	6
10. Tu sakai: Kai nuo aušros skaistumo	6
11. Vienumoj dažnai mažčiau per naktį	7
12. Iš liūdnumo tau galva nusviro	7
13. Mano sielą žudė jau tiek metų	8
14. Skaidriame ir vėsiaame šaltiny	8
15. Tu sakai: Kol baigsim kelią kairių	9
16. Jei aš būčiau toks skaidrus ir gryn	9
17. Kada meilė ir viltis man švyti	10
18. Kai netekęs jau su Juo vienybės	10
19. Bet jeigu vienybėj nuolatinėj	11
20. Nors kaip paukštis aplink Jį tu ratul	11
21. Tas paveikslas, i kuri sudėjus	12
22. Kada žvaigždės, auksu sužerėję	12
23. Bet seniau, kai degė mėnuo vario	13
24. Erdvės žydros. Erdvės žiburiuotos	13
25. Gera žemėj. Mes prie jos krūtinės	14
26. Meilė kaip dūmelis išsisklaido	14
27. Tu sakai: Esu aš	15
28. Jei be laiko man tavęs gedėti	15
29. Mes nežinom, ar teks baigt šią dieną	15
30. Bet jei pirma skirsimės kurs vienas	16
31. Tu sakai: Kai teko vaiko metuos	16
32. Kai dienos darbai jau padaryti	17
33. Iš namų, vos vakaro sulaukus	17

34. Jei aš būčiau viešpats okeano	18
35. Vardan meilės visa ką pakelti	18
36. Ko laikų griūty mane	18
37. Lyg toj pasakoj taip visą laiką	18
38. Aukštos eglės, snaigėmis apkrite	19
39. Žvelgėme pro savo urvo laną	20
40. Tegu krenta mum likimo kirčiai	20
41. Daug tau kraujo, Lietuva, tekėjo	21
42. Jūs žinojot, kad mirtis jum gresia	21
43. Kur nuo ašarų, per amžius lietu	22
44. Tavo kapą man širdy reiks neštis	22
45. Tolimas, mažytis žiburėli	23
46. Mūsų liko gal iš šimto vienas	23
47. Kaip jūreivis, kai praryt grasina	23
48. Kai kovoj kelies tu į ataką	24
49. Kai mus graso audroje užpilti	24
50. Kai audroj giria viršūnėm tvojas	25
51. O audra, kuri užpuolus girią	25
52. Aš mačiau, kaip vėtra paskandino	26
53. Plakas maro raudonoji skraistė	26
54. Žvelk, koks pyktis veiduose jų matos	27
55. Debesys perkūnijų pritvinę	28
56. Kai rausvom strėlėm prapliupo rytas	28

Nuo 37 iki 56 išspausdinta

leidyknyje už didžią tūną

likusias naudokit kaip

simka